

Cód Reachtanna ó Bhord Náisiúnta Tithíochta, Tógála agus Pleanála na Sualainne

Foilsitheoir: Céadainm Sloinne

BFS 2025:xx

Rialacháin Bhord Náisiúnta Tithíochta, Foirgníochta agus Pleanála na Sualainne lena leasaítear Rialacháin Bhord Náisiúnta Tithíochta, Foirgníochta agus Pleanála na Sualainne (2024:2) maidir le máistirphleananna

Foilsithe ar an
[dáta] [mí] 20XX

arna ghlacadh an [dáta] [mí] 20XX

De bhua Chaibidil 10, mír 31 den Reacht um Pleanáil agus Tógáil (2011:338), leagann Bord Náisiúnta Tithíochta, Tógála agus Pleanála na Sualainne síos leis seo¹ go léifear Caibidil 3, míreanna 3 go 7 de Rialacháin an Bhoird (2024:2) maidir le máistirphleananna mar a leanas:

Caibidil 3

§ 3 Déanfar an fhaisnéis ar a dtugtar tuairisc i gcolún 2 de Thábla 2 a shainaithint i gcomhréir le colún 1. Ní fhéadfar úsáid eile talún agus uisce a úsáid ach amháin in éagmais tuairisce iomchuí.

Déanfar faisnéis maidir le húsáid talún agus uisce a shainiú de réir an chomhordaithe don chuid den bhardas lena mbaineann an úsáid.

Tábla 2 Úsáid talún agus uisce

Sainaithint	Cur síos
Ceantar tuaithe	Limistéar ina bhfuil pobail níos lú agus/nó lonnaíochtaí scaipthe ina bhfuil, mar shampla, talmhaíocht, foraoiseacht, feirmeoireacht réinfhianna agus/nó iascaireacht mar shaintréith den tírdhreach.
Uisce	Uisce oscailte. D'fhéadfadh eilimintí de ghnólachtaí agus de shuiteálacha a bheith ann.
Forbairt ilfheidhmeach	Réimse le haghaidh meascán de, mar shampla, tithíocht, seirbhísí, spásanna glasa agus gnólachtaí.
Forbairt chónaithe	Limistéar le haghaidh úsáide cónaithe.
Seirbhísí	Limistéar le haghaidh seirbhísí poiblí.
Gnólachtaí	Réimse do ghnólachtaí agus/nó do thionscail.
Bonneagar teicniúil	Limistéar le haghaidh bonneagair theicniúil, ag soláthar don phobal, mar shampla, fuinneamh, uisce, cumarsáid leictreonach agus seirbhísí cosanta.
Táirgeadh fuinnimh	Limistéir le haghaidh táirgeadh fuinnimh amhail stáisiúin chumhachta teirmeacha, cumhacht gaoithe, suiteálacha fótvoltach agus cumhacht tonnta.
Talmhaíocht	Limistéar feirmeoireachta talmhaíochta agus ainmhithe.

¹ Féach Treoir (AE) 2015/1535 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Meán Fómhair 2015 lena leagtar síos nós imeachta chun faisnéis a sholáthar i réimse na rialachán teicniúil agus na rialacha maidir le seirbhísí na Sochaí Faisnéise. IO L 241, 17.9.2015, lch. 1-15, Celex 32015L1535.

Sainaithint	Cur síos
Feirmeoireacht réinfhianna	Limistéar le haghaidh riachtanais feirmeoireachta réinfhianna amhail féaraigh, bealaí imirce agus saoráidí.
Foraoiseacht	Limistéar bainistíochta foraoise.
Dobharshaothrú	Limistéar ina saothraítear ainmhithe agus plandaí in uisce.
Iascaireacht tráchtála	Limistéar iascaireachta tráchtála lena n-áirítear, mar shampla, calafoirt, limistéir iascaireachta, bealaí imirce, limistéir sceite agus naíolann do speicis a bhfuil tábhacht tráchtála leo.
Tírdhreacha nádúrtha agus cultúrtha	Limistéar ina bhfuil gnéithe a bhfuil luach suntasach nádúrtha agus/nó oidhreachta cultúrtha ag baint leo.
Gníomhaíochtaí faoin aer agus gníomhaíochtaí áineasa	Limistéar le haghaidh gníomhaíochtaí amuigh faoin aer agus gníomhaíochtaí áineasa agus saoráidí gaolmhara.
Spás glas	Limistéar le luachanna agus feidhmeanna éagsúla amhail súgradh agus caitheamh aimsire, bainistíocht sceitheadh báistí agus rialáil teochta, chomh maith le bithéagsúlacht.
Loingseoireacht mhuirí	Seolbhealaí agus calafoirt le haghaidh trácht paisinéirí agus/nó lasta, lena n-áirítear saoráidí gaolmhara.
Eitlíocht	Limistéar eitlíochta agus saoráidí gaolmhara.
Iarnród	Limistéir le haghaidh trácht paisinéirí agus lastais iarnróid nó trambhealaigh, lena n-áirítear áiseanna gaolmhara agus cúlchiste iarnróid.
Trácht ar Bhóithre	Limistéar le haghaidh trácht paisinéirí agus/nó lastais bóthair, lena n-áirítear áiseanna gaolmhara agus tearmainn bóthair.
Úsáid eile talún agus uisce	Limistéar nach bhfreagraíonn úsáid talún agus uisce d'aon tuairisc eile sna rialacháin.

§ 4 Déanfar faisnéis mar a thuairiscítear i gcolún 2 de Tháblaí 3-5 a shainaithint i gcomhréir le colún 1.

Tábla 3 Leasanna náisiúnta i gcomhréir le Caibidil 3, míreanna 5 go 9 agus Caibidil 4, míreanna 2 go 8 den Chód Comhshaoil

Sainaithint	Cur síos
Feirmeoireacht réinfhianna	Limistéir talún agus uisce a bhfuil leas náisiúnta iontu le haghaidh feirmeoireachta réinfhianna i gcomhréir le Caibidil 3, mír 5 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas freastal ar an leas náisiúnta.
Iascaireacht tráchtála	Limistéir talún agus uisce a bhfuil leas náisiúnta iontu le haghaidh iascaireachta tráchtála i gcomhréir le Caibidil 3, mír 5 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas freastal ar na leasanna náisiúnta.
Caomhnú an dúlra	Limistéir talún agus uisce, chomh maith leis an timpeallacht fhisiciúil i gcoitinne, a bhfuil leas náisiúnta ag baint leo chun an dúlra a chaomhnú i gcomhréir le Caibidil 3, Roinn 6 den Chód Comhshaoil, agus conas a bheartaíonn an bardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.
Bainistiú na hoidhreachta cultúrtha	Limistéir talún agus uisce, chomh maith leis an timpeallacht fhisiciúil i gcoitinne, a bhfuil leas náisiúnta ag baint leo i bhfabhar bainistiú na hoidhreachta cultúrtha i gcomhréir le Caibidil 3, Roinn 6 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.
Caitheamh aimsire lasmuigh	Limistéir talún agus uisce, chomh maith leis an timpeallacht fhisiciúil i gcoitinne, a bhfuil leas náisiúnta ag baint leo i bhfabhar caitheamh aimsire lasmuigh i gcomhréir le Caibidil 3, Roinn 6 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.

Sainnithint	Cur síos
Fosuithe substaintí nó ábhar	Limistéar ina bhfuil taiscí substaintí nó ábhar a bhfuil leas náisiúnta ag baint leo i gcomhréir le Caibidil 3, mír 7 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas freastal ar an leas náisiúnta.
Saoráidí táirgeachta tionsclaíocha	Limistéir faoi thalamh agus uisce atá oiriúnach go háirithe do shaoráidí táirgthe tionsclaíocha i gcomhréir le Caibidil 3, Roinn 8 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.
Saoráidí táirgthe fuinnimh	Limistéir faoi thalamh agus uisce atá oiriúnach go háirithe do shaoráidí táirgthe fuinnimh i gcomhréir le Caibidil 3, Roinn 8 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.
Saoráidí dailte fuinnimh	Limistéir faoi thalamh agus uisce atá oiriúnach go háirithe do shaoráidí dailte fuinnimh i gcomhréir le Caibidil 3, Roinn 8 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.
Saoráidí cumarsáide leictreonaí	Limistéir faoi thalamh agus uisce atá oiriúnach go háirithe do shaoráidí cumarsáide leictreonaí i gcomhréir le Caibidil 3, Roinn 8 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.
Saoráidí cumarsáide iompair	Limistéir faoi thalamh agus uisce atá oiriúnach go háirithe do shaoráidí cumarsáide maidir le modhanna iompair i gcomhréir le Caibidil 3, Roinn 8 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.
Saoráidí soláthair uisce	Limistéir faoi thalamh agus uisce atá oiriúnach go háirithe do shaoráidí soláthair uisce i gcomhréir le Caibidil 3, Roinn 8 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.
Saoráidí bainistithe dramhaíola	Limistéir faoi thalamh agus uisce atá oiriúnach go háirithe do shaoráidí bainistithe dramhaíola i gcomhréir le Caibidil 3, Roinn 8 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.
Saoráidí diúscartha deiridh le haghaidh breosla núicléach spíonta agus dramhaíl núicléach	Limistéir talún agus uisce atá oiriúnach go háirithe do shaoráidí le haghaidh saoráidí diúscartha deiridh le haghaidh breosla núicléach caite agus dramhaíl núicléach i gcomhréir le Caibidil 3, mír 8 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas freastal ar an leas náisiúnta.
Saoráidí cosanta iomlán	Limistéir talún agus uisce a bhfuil leas náisiúnta iontu le haghaidh áiseanna cosanta iomláine i gcomhréir le Caibidil 3, mír 9 den Chód Comhshaoil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas freastal ar an leas náisiúnta.
Turasóireacht agus caitheamh aimsire faoin aer	Limistéar de réir Chaibidil 4, mír 2 den Chód Comhshaoil, ina dtabharfar aird ar leith ar leasanna na turasóireachta agus an áineasa lasmuigh i ndáil le measúnú a dhéanamh ar incheadaitheacht gnóthas forbartha agus ionradh eile ar an gcomhshaoil, agus ar an gcaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas freastal ar an leas náisiúnta.
Limistéar chósta atá slán	Limistéar cósta nó oileánra de réir Chaibidil 4, mír 3 den Chód Comhshaoil, áit nach féidir áiseanna áirithe a bhunú, agus conas a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas freastal ar an leas náisiúnta.
Limistéir chósta a bhfuil an-saothrú á dhéanamh orthu	Limistéir chósta agus oileánraí i gcomhréir le Caibidil 4, Roinn 4 den Chód Comhshaoil, i gcás nach bhféadfar tithe saoire a bhunú ach amháin i bhfoirm breisithe le foirgnimh láithreacha, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas leas an náisiúin a chomhlíonadh.

Sainaitint	Cur síos
Limistéar sléibhe atá slán	Limistéir sléibhe i gcomhréir le Caibidil 4, Roinn 5 den Chód Comhshaoil, áit nach bhféadfai foirgnimh agus saoráidí a bhunú ach amháin más gá sin le haghaidh feirmeoireacht réinfhianna, an daonra cónaitheach, taighde eolaíoch nó áineas allamuigh, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.
Uiscebhealach faoi chosaint	Uiscebhealach de réir Chaibidil 4, mír 6 den Chód Comhshaoil, áit nach mór gléasraí cumhachta hidrileictreacha a thógáil agus nach mór rialáil uisce ná atreorú uisce chun críocha cumhachta a dhéanamh, agus conas a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas freastal ar an leas náisiúnta.
Páirceanna uirbeacha náisiúnta	Limistéir de réir Chaibidil 4, Roinn 7 den Chód Comhshaoil, áit nach mbeidh foirgnimh nua agus saoráidí nua agus bearta eile incheadaithe ach amháin más féidir tabhairt fúthu gan cúngú ar thírdhreacha páirce nó ar an timpeallacht nádúrtha agus gan dochar d'oidhreacht nádúrtha agus chultúrtha an tírdhreacha stairiúil, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an leas náisiúnta a chomhlíonadh.
Natura 2000, éin fhiáine	Limistéar de réir Chaibidil 4, mír 8 den Chód Comhshaoil, atá ainmnithe mar limistéar cosanta speisialta chun gnáthóga nádúrtha agus fauna agus flora fiáine a chaomhnú agus a bhfuil cead ag teastáil ina leith le haghaidh gníomhaíochtaí nó bearta, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas freastal ar an leas náisiúnta.
Natura 2000, fauna agus flóra fiáine	Limistéar de réir Chaibidil 4, mír 8 den Chód Comhshaoil, atá ainmnithe mar limistéar cosanta speisialta chun gnáthóga nádúrtha agus fauna agus flora fiáine a chaomhnú agus a bhfuil cead ag teastáil ina leith le haghaidh gníomhaíochtaí nó bearta, agus an chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas freastal ar an leas náisiúnta.

Tábla 4 Caighdeán cáilíochta comhshaoil i gcomhréir le Caibidil 5 den Chód Comhshaoil

Sainaithint	Cur síos
Uiscí éisc agus diúilicíní	An chaoi a measann an bardas gur cheart an caighdeán cáilíochta comhshaoil faoin Reacht (2001:554) maidir le caighdeán cáilíochta comhshaoil d'uiscí éisc agus diúilicíní a chomhlíonadh.
An mhuirthimpeallacht	Conas a mheasann an bardas gur cheart an caighdeán cáilíochta comhshaoil faoin Reacht um Chomhshaoil Muirí (2010:1341) a chomhlíonadh.
Torann comhshaoil	An chaoi a measann an bardas gur cheart an caighdeán cáilíochta comhshaoil faoin Reacht (2004:675) maidir le torann timpeallachta a chomhlíonadh.
Aer lasmuigh	Conas a mheasann an bardas gur cheart an caighdeán cáilíochta comhshaoil faoin Reacht um Chomhshaoil Muirí (2010:477) a chomhlíonadh.
Cáilíocht an uisce	An chaoi a measann an bardas gur cheart an caighdeán cáilíochta comhshaoil faoin Reacht um Bainistíocht Uisce (2004:660) a chomhlíonadh.

Tábla 5 Ábhair eile a bhfuil tábhacht ábhartha leo

Sainaithint	Cur síos
Ábhair eile a bhfuil tábhacht ábhartha leo	An chaoi a measann an bardas gur cheart nithe eile a bhfuil tábhacht ábhartha leo a chur san áireamh i gcinntí maidir le húsáid limistéar talún agus uisce agus an chaoi ar cheart an timpeallacht thógtha a úsáid, a fhorbairt agus a chaomhnú.

§ 5 Déanfar faisnéis mar a thuairiscítear i gcolún 2 de Tháblaí 6–12 a shainaithint i gcomhréir le colún 1.

Tábla 6 Soláthar Tithíochta

Sainaithint	Cur síos
Soláthar tithíochta	An chaoi a bhfuil sé i gceist ag an mbardas freastal ar an ngá fadtéarmach le tithíocht.

Tábla 7 Cuspóirí, pleananna agus cláir

Sainaithint	Cur síos
Cuspóirí, pleananna agus cláir náisiúnta	An chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an máistirphlean a chur san áireamh agus a chomhordú ina phleanáil spásúil le cuspóirí, pleananna agus cláir náisiúnta ábhartha a bhfuil tábhacht ag baint leo d'fhorbairt inbhuanaithe an bhardais.
Cuspóirí, pleananna agus cláir réigiúnacha	An chaoi a bhfuil sé beartaithe ag an mbardas an máistirphlean a chur san áireamh agus a chomhordú ina phleanáil spásúil le cuspóirí, pleananna agus cláir réigiúnacha ábhartha atá tábhachtach d'fhorbairt inbhuanaithe an bhardais.

Tábla 8 Forbairt tuaithe i limistéir bhrúachánacha

Sainaithint	Cur síos
Forbairt Tuaithe i	Limistéir le haghaidh forbartha tuaithe i limistéir brúachánach

Sainaithint	Cur síos
gceantair bruachánach (LIS)	dá dtagraítear i gCaibidil 7, mír 18e, an chéad mhír den Chód Comhshaoil.

Tábla 9 Foirgnimh, spásanna poiblí agus limistéir lonnaíochta a bhfuil luach ar leith ag baint leo

Sainaithint	Cur síos
Foirgnimh, spásanna poiblí agus limistéir lonnaíochta a bhfuil luach ar leith ag baint leo	Foirgnimh, spásanna poiblí agus limistéir lonnaíochta a bhfuil luach ar leith ag baint leo dá dtagraítear i gCaibidil 8, mír 13 den Ghnímh um Pleanáil agus Tógáil (2010:900) agus dearcadh an bhardais ar na breithnithe is gá chun na luachanna áirithe sin a chosaint.

Tábla 10 Rioscaí a bhaineann leis an aeráid

Sainaithint	Cur síos
Riosca tuile	Tuairim na bardais maidir leis an mbaol damáiste don timpeallacht thógtha a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar thuilte aeráide, chomh maith le conas is féidir an riosca sin a mhaolú nó a dhíchur.
Baol titime carraige	Tuairim na bardais maidir leis an mbaol damáiste don timpeallacht thógtha a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar thitim charraige a bhaineann leis an aeráid, chomh maith le conas is féidir an riosca sin a mhaolú nó a dhíchur.
Riosca sciortha talún	Tuairim an bhardas ar an mbaol damáiste don timpeallacht thógtha a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar sciorthaí talún a bhaineann leis an aeráid, chomh maith le conas is féidir an riosca sin a mhaolú nó a dhíchur.
Baol creimthe	Tuairim na bardais maidir leis an mbaol damáiste don timpeallacht thógtha a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar chreimeadh aeráide, chomh maith le conas is féidir an riosca sin a mhaolú nó a dhíchur.

Tábla 11 Imeacht ó phleananna réigiúnacha

Sainaithint	Cur síos
Athrú ó phleananna réigiúnacha	Má imíonn an máistirphlean ó phlean réigiúnach don chontae, cén chaoi a n-imíonn sé agus na cúiseanna leis an diall.

Tábla 12 Leasanna idirbhardasacha agus réigiúnacha

Sainaithint	Cur síos
Leasanna idirbhardasacha agus réigiúnacha	Limistéir agus gníomhaíochtaí a bhaineann le dhá bhardas nó níos mó nó a bhfuil tábhacht réigiúnach ag baint leo.

§ 6 Déanfar an fhaisnéis ar a dtugtar tuairisc i gcolún 2 de Thábla 13 a shainaithint i gcomhréir le colún 1.

Tábla 13 Agóidí i ráiteas athbheithnithe Bhord Riaracháin an Chontae

Sainaithint	Cur síos
Agóid a bhaineann le leas náisiúnta	Ní chomhlíonann an togra leas náisiúnta faoi Chaibidil 3 ná faoi Chaibidil 4 den Chód Comhshaoil.
Agóid maidir le caighdeán cáilíochta comhshaoil	Féadfaidh an togra rannchuidiú le neamhchomhlíonadh caighdeán cáilíochta comhshaoil faoi Chaibidil 5 den Chód Comhshaoil.

Sainaithint	Cur síos
Agóid maidir le forbairt tuaithe LIS i limistéir bhrúachánacha	Níl tuairisciú ar limistéir forbartha tuaithe i limistéir brúachánacha i gcomhréir le Caibidil 7, mír 18e, an chéad mhír den Chód Comhshaoil.
Agóid maidir le saincheisteanna idirbhardasacha	Ní dhéantar saincheisteanna a bhaineann le húsáid talún agus uisce in dhá bhardas nó níos mó a chomhordú i gceart.
Agóid maidir le sláinte agus sábháilteacht	Éiríonn lonnaitheacht neamhoiriúnach nó éiríonn obair thógála neamhoiriúnach ar chúiseanna a bhaineann le sláinte nó sábháilteacht an duine nó mar gheall ar an mbaol timpistí, tuilte nó creimeadh.

§ 7 Déanfar an fhaisnéis ar a dtugtar tuairisc i gcolún 2 de Thábla 14 a shainaithint i gcomhréir le colún 1.

Tábla 14 Iarmhairtí

Sainaithint	Cur síos
Tionchair ábhartha an phlean	Tionchair ábhartha an phlean de réir Chaibidil 3, Roinn 6a den Ghnímh um Pleanáil agus Tógáil (2010:900).
Iarmhairtí comhshaoil	Tuairisciú ar thionchair chomhshaoil de réir Chaibidil 3, Roinn 6b den Ghnímh um Pleanáil agus Tógáil (2010:900).

1. Tiocfaidh an reachta seo i bhfeidhm an 1 Eanáir 2026.
2. Tá feidhm fós ag forálacha níos sine maidir le láimhseáil cásanna a thosaigh roimh theacht i bhfeidhm an Rialacháin.

Cód Reachtanna ó Bhord Náisiúnta Tithíochta, Tógála agus Pleanála na Sualainne

CÉADAINM SLOINNE

Céadainm Sloinne